

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Eugenia națională.

Elementul românesc la noi în Banat acum două veacuri era unul din cele mai viguroase, după cum ne enarează însuși Iosif al II-lea, pe atunci principe de coroană, într'un raport adresat mamei sale, privind stările de aici din Banat scria textual: „O familie de băștinași valahi face cât trei familii de coloniști, atât sub raportul vigoarei cât și sub acela al materialului uman ce-l dau pentru apărarea monarhiei”. Analizând stările din zilele noastre, îi vedem înstrăinați atât de mult de legile definite de morala conjugală și îndatoririle ce le incumbă viața conjugală. După datele statistice, în unele sate bănățene în ultimi 65 ani, cu durere trebuie să o spunem, populația românească a scăzut la jumătate. Dispare încet și sigur; dispare ca sat român, dispare ca strejer neclintit și credincios patriei, dispare ca pilot al ortodoxismului, lăsând locul altor neamuri, venetice aici, dar mai viguroase. Disparem fiindcă nu ne naștem în număr suficient și pentru că mortalitatea infantilă la noi e foarte ridicată. Sub aspect demografic, putem afirma că Banatul a ajuns cimitirul neamului.

În veacul nostru, — spectacol al decăderii morale atât sociale cât și familiare, — asistăm cei mai mulți nepăsători, la aceste evenimente greu de definit. Fără nici o teamă de răspundere în fața legilor și în fața lui Dumnezeu, pruncii abia concepuți, se omoară în pântecul mamelor lor, iar noi privim cum se deslocă încetul cu încetul blocul de granit de până mai eri. În ritmul cotidian al vieții de birou, vedem și alte fapte grave, ce în trecut nu numai că eșiau din comun, ci erau cu totul necunoscute, vedem asaltul cererilor de dispensă fie de limita de vrâstă fie chiar de gradele de rudenie, oprite de canoanele sfintei noastre bisericii. Câte iarăși

din convețuirile contractate nelegiuit, nu le vedem nici noi?!

Aceste noi probleme ce apar în fața contemporanității noastre, prezintă o gravitate mai mare, de cum ar crede cineva, deoarece nu au sprijinul și colaborarea tuturor persoanelor și autorităților ce conduc destinul acestui neam. Și aceasta pentru că majoritatea celor ce solicită căsătorii de felul amintit, se prezintă cu dispensă în regulă dela autoritățile civile și Ministerul de Justiție fără nici o îngrijorare le acordă, după cum zilele trecute s'a prezentat un credincios cu o astfel de dispensă, având tânăra doar 14 ani!? Ori cât ar lupta biserica împotriva căsătoriilor de acest fel, ori cât s'ar opune ea, ele tot se încheie și fără binecuvântarea bisericii, având deja aprobarea mai înaltă a autorităților statului. Aceasta este colaborarea statului la acțiunile de regenerare a bisericii. Nici nu mai e nevoie să ne întrebăm ce fel de urmași se pot naște din astfel de căsătorii. Dedesubtul acestor ritmice și foarte des repețite cazuri, evoluează în penumbră, realitatea profundă și tristă ce ne paște. Acestea sunt culorile splendide în cari vedem noi viitorul acestui neam!!

Biserica conștie de importanța acestei lupte s'a dovedit tot timpul inflexibilă în principii și a luptat în numele dreptului divin contra astorfel de împreunării și convețuirii nelegiuite, făcând uz de toate mijloacele spre a împedeca pe credincioși să se abată dela aceste legi a naturii violate fie prin repețite proteste în adunările eparhiale fie prin intervenții nenumărate la autoritățile administrative ale statului fie prin intensificarea pastorației la sate. La noi în eparhie, actualizată odată problema, a fost combătută cu multă pricepere, de însuși Prea Sfințitul nostru Episcop, în fie care sat bănățean, cu ocazia neobositelor sale vizitații canonice.

În ultimi zece ani chiar și publicațiile noastre au fost inundate de articole alarmante cu date statistice, dând sfaturi binevoitoare, ca prin biserică și școală să educăm populația noastră în acest sens. Și totuși în ciuda tuturor, procentul nașterilor e încă într-o continuă scădere. E poate ceasul cel din urmă când mai putem da alarma salutară!

Scopul primordial al vieții conjugale e procreația. La noi pe lângă atâtea plăgi ce ne-au năpustit, mai avem și sistemul unui singur copil. Disparem pentru că nu ne naștem în număr suficient și pe de altă parte pentru că puțini progenitori sunt deplin sănătoși și viguroși și în consecință mortalitatea infantilă la noi e foarte ridicată. Aceste probleme de o gravitate excepțională, pe lângă că a întâmpinat atât neîngrijirea îndeajuns a celor ce au răspunderea destinului acestui neam, a mai întâmpinat și ironia bănățeanului zeflemist din fire.

Cauza principală a depopulării Banatului e desigur numărul scăzut al nașterilor, numai că acest număr scăzut uni îl explică cu motive de ordin moral, alți cu cele de ordin economic, social etc. Cert este însă că toți au luat ca punct de plecare satul bănățean. Afară însă de cele de ordin moral, toate celelalte nu contribuie de loc sau cel mult în măsură foarte mică contribuie la cauzele cari determină deficiența etnic biologică a poporului românesc din Banat. Poruncile morale a vieții conjugale sunt nesocotite și puterile cari cârmuiesc viața nu prea grijesc de destinul nostru. Țăranul nostru pornit pe calea răului nu mai are nici conștiința responsabilității rolului său în viața colectivă și pământul pe care locuiește și-l lucrează nu este pentru el decât un factor absolut necesar pentru viața sa fizică.

Biserica creștină a format dela început conștiința morală a omenirii și ca element prin excelență sufletesc, creștinismul a contribuit la reînvierea vieții morale din antichitate. El se înfățișează dela început ca o forță morală regeneratoare, restabilind monogamia, adică aceea unitate în dualitate, promulgată de Insuși Dumnezeu, creind prima pereche, îndepărtându-se astfel celelalte forme de căsătorie ca poligamia sau poliandria. Scopul primordial al vieții conjugale se restaurează de Mântuitorul Iisus Hristos, fondatorul familiei creștine. El a fost singurul care a restabilit noblețea sa originală și scopul ei, ștergând tot odată din viața familiară stigmatele decăderii morale.

E absolut necesar pentru a menține viața conjugală nepătată, indestructibilă unitate morală, ce creștinismul l-a impus consoților. Fără de ea,

viața se desface, se desagregnează. Iar piatra unghiulară și temelie solidă a familiei creștine, e majoratul consoților, căci numai el asigură procreațiunea, obiectul principal al contractului conjugal. Și e o greșală gravă de a călca ceace Insuși Dumnezeu a ordonat și ori decâte ori aceste legi sunt violate, sunt nesocotite și natura se va răzbuna contra noastră.

În aceste timpuri, când ne copleșesc atâtea necazuri și greutăți și ne asaltează și aceste dăunătoare și grave probleme, mâinile noastre slăbite de sforțări zadarnice, vor lăsa luntrea în voia valurilor, dacă nu vor spori în hârnicie prin colaborarea tuturor, la această acțiune de refacere, căci lipsa unui ideal superior în viață, lipsa unei serioase prevederi, ne-a împotmolit pe mulți în noroiul trebuințelor fizice. Se impune deci o mare acțiune de reconfortare și regenerare, a păturilor populației noastre. Toate organele administrative, toate societățile de cultură, trebuie să-și dovedească existența lor, trecând la realizări pozitive pe câmpul social. Și preoții noștri, factori principali în educarea poporului, vor începe o activitate mai vie, mai intensă pentru ridicarea moralității căsătoriei pentru a debarasa populația de aceste obiceiuri dăunătoare și a desțeleni ogorul în care se plămădește ursita și viitorul unui neam, prin imbolduri, prin îndemnuri, cari descătusează firea de tot răul, ce s'a infiltrat în ea, prin întărirea încrederii într'un viitor mai bun, canalizând toate energiile spre scopuri mai nobile, mai mărețe, cari înalță un neam și nu-l duce la peirc.

Ca și grăuntele de muștar, această acțiune trebuie să crească, să dea roade bune, ca să ajungă un copac voinic, sub a cărui umbră să se poată adăposti atâtea suflete primejduite cu degenerarea și chiar peirea, lăsând locul altora. Să ascultăm glasul tainic al acestui pământ și să nu oprim niciodată pornirile mari de refacere. Numai dela o trezire lăuntrică, putem aștepta mântuirea noastră, față de puterea covârșitoare a tradiției rele, deja infiltrată în poporul nostru. Iar autoritățile administrative, în sfera atribuțiilor ce le incumbă lor, să statorească, punând odată pentru totdeauna stavilă acestor legături nelegiuite, până la trezirea tuturor conștiințelor.

PETRU TOMA.

Dumnezeu creia pe om după chipul Său și l-a creat bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-i binecuvântă și le zise: creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți pe dânsul și domniți peste pești mării și peste paserile cerului și peste toate animalele câte se mișcă pe pământ. (Fac. 1. 27. 28.)

Ascultați deci femei cuvântul lui Iehova! (Ier. 9. 20).

Cauzele stărilor actuale din Spania.

Europa de azi, privită din punct de vedere politic apare împărțită în două fronturi: naționalist și popular, iar din punct de vedere al Bisericii lui Hristos, continentul nostru seamănă cu un mare edificiu, cărui s'a încercat din mai multe părți a i-se da foc. Și tentativa aceasta de incendiere a trecut și în fapt, în ce privește cele două extremități ale continentului european.

Prima dată, acum aproape două decade, adepții lui Marx — cel cu primatul materiei față de spirit — au început lupta prin evreocomuniști contra dușmanului celui mai de seamă a principiilor marxiste, contra instituției divine a Bisericii. În aceste timpuri conducătorul de drept al Rusiei era Lenin, dar cel de fapt era iudeul Trotschi, specialistul de astăzi în răsvărtirea popoarelor. Trotschi a fost promotorul luptei contra Bisericii în Rusia, el a cercetat Spania, Franța și azi stă — nu se știe cât și cu ce efect — în Norvegia. El sub titlul de refugiat politic, de prizonier, inerge în țările în cari mai apoi urmează lupte între frați și dărâmarea a toate celor ce până atunci se adoraseră.

Luptătorii contra lui Dumnezeu au și ei o tactică: asediază cu necredința lor marginile ca apoi să treacă la mijloc. După ce au văzut că în Rusia nu mai pot face nimica, au căutat un alt loc favorabil pentru semănarea ideilor lor periculoase, și l-au găsit în Spania.

Pentru a înțelege actuala stare de lucruri din Spania, se cuvine să facem o mică incursiune în istoria poporului spaniol.

Spania — partea cea mare a penisulei Iberice, are o suprafață de 505.000 km. p. și o populație de 23 milioane. Este o țară în care nu se poate vorbi despre o unitate națională, locuitorul din Castillia se consideră mai mult castilian decât spaniol. Pământul acestei țări nu este prea productiv, iar poporului nu-i prea place munca intensă. Industria și Comerțul nu au luat dezvoltarea pe care ar fi putut să o ia.

Pământul este în proprietatea celor puțini. Se spune că 80% sunt lipsiți de proprietăți și numai 20% din populație are acest privilegiu. De exemplu provincia Andaluzia aparține la 100—200 proprietari, cari au domenii enorm de întinse, iar restul populației sunt proletari.

Spania în războiul mondial nu a luat parte activă. Neutralitatea sa a făcut ca aci să curgă aurul din țările beligerante. Astfel Madridul deveni un centru însemnat, invadat de toți negustorii, agenții secreți și refugiați politici. Mai mult, toți anarhiștii, toți comuniștii și sin-

dicaliștii își dădeau întâlnire în această țară, ducând o propagandă extraordinară de ură socială și de conflict între capital și muncă.

Din războiul mondial ies învingătoare republicele parlamentare: Franța și Statele Unite; iată subiectul asupra căruia începe a medita tineretul spaniol. Simptomele republicane cresc în Spania în urma eșecului suferit de Spania în Maroc. Se cere în întruniri publice pedepsirea militarilor vinovați. Comuniștii își încep acțiunea: provoacă dezordini și răscoale. Lucrătorii se unesc cu mica burghezime, și, după o luptă îndelungată, aceștia vor doborî Monarhia.

Pentru a se curma dezordinele, Regele aduce la conducere pe generalul Primo De Rivera introducând astfel dictatura. Dictatura lui Rivera, care începe din 1923 și ține până 1930, în loc să întărească poziția Regelui, o slăbi, căci prin persecuțiile, închiderile și exilările celor mai de seamă persoane își înstrăină până și simpatiile armatei. Fapt pentru care Rivera trebui să plece.

Urmașul lui Rivera, generalul Berenguer nu putu să mai salveze nimic. Armata era pentru republică, tineretul universitar cu atât mai mult.

În 1931 în ziua de 12 Aprilie au loc în toată țara alegerile municipale generale. În dimineața zilei de 13 Aprilie se anunță lumii triumful republicanilor în aceste alegeri. În 14 Aprilie Zamora ia președinția guvernului, ca în aceeași zi, la orele 10, Regele Alfons XIII să părăsească Madridul. Astfel se termină cu Monarhia în Spania, după ce timp de cam 1500 ani Monarhia a condus această țară.

Comuniștii și sindicaliștii jubilaу, primul obstacol îl înlăturaseră, mai trebuiau șuprimate celelalte două. Aceasta pentru că ei spuneau că progresul Spaniei are trei adversari principali: Monarhia, Armata și Clerul.

Au ajutat lui Zamora să ajungă președinte și l-au lăsat până anul acesta, când socotind că a sosit momentul ca să conducă ei, comuniștii, într'o formă puțin elegantă l-au concediat. S'a zbatut el crezând că o să-l repună la conducere, dar totul a fost zadarnic.

Și după cum ați citit Frontul popular din Madrid a început — mai recent pe față lupta contra Clerului și Armatei. Bisericii monumentale — mărturii de credință și pietate, frumoase mănăstiri cu obiecte sfințite au fost prefăcute în cenușe sau ruini. Preoții schingiuiți, călugării uciși și ciopârțite călugărițele.

S'au atins și de ofițeri pe cari i-au mutat sau i-au pedepsit cu închisoare. Dar aceștia și-au dat mâna și au reacționat, reacțiune care va avea succes pentru binele Spaniei și a Bisericii.

Iată cauzele cari au dus la izbânda lui Antichrist! Lipsa conștiinței naționale, latifundiile și proletariatul, mizeria, tendința anarhică și individualismul poporului spaniol, incuria Monarhului (s: ocupa prea mult cu sportul și neglija treburile statului). Dar mai sunt două și mai capitale: armata la parte activă în politică și devine chiar arbitru care determină succesiunea la conducerea treburilor Statului; rol preponderant în pregătirea evenimentelor din Spania a avut și poporul iudeu, sau cum îl numea romanistul Mommsen: fermentul activ al cosmopolitismului și al descompunerii naționale.

Fie, ca cel puțin după înlăturarea comuniștilor dela conducerea Statului, să se elimine cauzele, cari au provocat aceste răni în corpul Spaniei.

Pr. Dr. T. COȘERIU

Fiscul — Impozitele.

Echivalent, agricol, profesional, taxe etc.

(Continuare).

IV. Impozitul comunal. Taxe cotizațiuni.

Despre asemenea impozite nici nu s'a pomenit până pe la 1926. De atunci și până astăzi aceste taxe se impun numai în comunele în cari se află câte un notar fără pricepere postului ce-l ocupă și lipsit de conștiință.

Până la 1926, îndeosebi până la publicarea „Legii pentru organizarea finanțelor locale” din 1933, taxe, impozite sau cotizațiuni comunale nu s'au putut impune pentru că erau strict oprite de lege și jurisprudențele legii.

Legea XXII din 1886 § 138 spune următoarele: Funcționarii statului, ofițerii, magistrații, învățătorii și notarii comunali, nu plătesc impozite comunale, după salarii, respective pensii.

De asemenea sunt scutiți și preoții, după acele beneficii pe cari le au în respectiva parohie după funcțiunea lor preoțească“.

Principiul cuprins în § 138 alin. 2 din legea XXII anul 1886 a fost explicat și precizat la diferite locuri și cazuri prin sentințele și jurisprudențele date de Min. de Interne ungar precum și de diferite judecătorii administrative după cum urmează:

Deciziunea Ministerului de Interne reg. ung. Nr. 22690 din 1878.

Dăm câștig de cauză recursului capelaniilor r. cat. V. F. și cons. prin care au cerut ca să fie scutiți dela plata impozitului suplimentar comunal după veniturile ștolare deoarece este

incontestabil că, și venitul stolar face parte din retribuțiile oficiului preoțesc, — iar art. 124 din legea XVIII din 1871, conform căruia preoții sunt a să scuti dela plata dării comunale după veniturile ce le au după oficiul preoțesc din parohia respectivă, nefăcând nici-o deosebire între retribuție preoțească permanentă sau nepermanentă.

Nr. K. 967/1898. In numele M. S. R. Judecătoria administrativă (közigazagatési biroság) luând în desbatere cauza impozitului suplimentar comunal impus pe eclezia ev. ref. din K. cauză care a fost de către delegația administrativă al județului H. la data de 9 Dec. 1897 cu Nr. 1331 judecată, contra căreia judecată introducându-se recurs în numele suszisei comuni bisericești reprezentată prin preotul Ludovic N. și curatorul Iosif O. din N. care recurs luându-se în desbatere în ședința publică din 5 Iulie 1898, a fost judecat după cum urmează:

Judecătoria administrativă admite recursul și constatând dreptul la scutirea dela impozitele comunale a imobilelor bisericii ev. ref. recurente, drept retribuțiune preoțească, și prin urmare dispune ștergerea acelor dări comunale impuse după imobilele din chestiune.

Motive.

Din raportul oficios al Prefectului Județului H. precum și din scriptele dela dosar reese, că imobilele, — proprietatea bisericii ev. ref. din N. cari sunt dispuse cu dare suplimentară comunală, fac parte integrantă a retribuțiunii preotului reformat după oficiul preoțesc ocupat în comuna bisericească respectivă, — în conformitate cu stipulațiunile cuprinse în statul de salarizare — beneficiate ca retribuțiune integrantă. Având în vedere că după astfel de retribuțiuni în conformitate cu art. 138 din Legea XXII 1886, preotul nu este obligat a plăti dări comunale, apoi având în vedere că, criteriul acestei scutiri, asigurat pe seama preoților, — nu este condiționat de dreptul de proprietate, ci că venitul să fie beneficiat de preotul după oficiul preoțesc ocupat în respectiva comună bisericească, — ceace în cazul de față să poate constata în mod incontestabil și în fine având în vedere că, nu se poate nici decum atribui articolului de lege din chestiune intențiunea, că preotul beneficiator să fie scutit dela impozitele comunale ci intenția a fost că, acea comună bisericească care a prelăsat retribuțiunea pe seama preotului să nu nu fie impusă la dare comunală de o parte, — de altă parte atunci când parohia ev. ref. a preluat în mod voluntar asupra sa plata impozitelor de stat după imobilele cu caracter de retribuție

preoțească, înscrisă în statul de plată, — din care chestiune cu caracter privat nu se poate deduce că, parohia numită ar fi luat asupra sa și plata impozitelor comunale așezate după impozitul de stat. În locul preotului, care beneficiază de scutire dela plata impozitelor comunale: deci față de hotărârea delegației administrative al Județului H. a trebuit constat că, impozitele comunale din chestiune au fost contrar legii impuse în sarcina bisericii ev. ref. recurente și prin urmare a trebuit a să ordona ștergerea lor.

Decizia Ministerului de Interne reg. ung. **Nr. 37045 din 1884.** Deciziunea delegației administrative (közigazgatási bizottság), — conform căreia apelul preotului reformat A. S. din T., contra impunerea cotelor suplimentare comunale, a fost respins și deobligat la plata acelor impozite comunale după veniturile preoțești, supuse impozitului pe venituri cl. IV. (IV. o. ker. ado), — în urma recursului preotului numit, — în conțelegere cu d. Ministru de Finanțe reg. ung., — să modifice, — iar preotul recurent să dispensează dela plata impozitului suplimentar comunal după veniturile amintite, deoarece motivul invocat ea, veniturile preoțești nu sunt enumerate în legea XXIX din 1875 n'are baza justă, pentrucă legea XVIII 1871, drept lege specială, în a cărei cadru sau reglementat finanțele comunale, și astfel izvorul principal a veniturilor comunale, — impozitul suplimentar comunal, — art. 124. respective al doilea alineat acestui art. prin nici o lege în urmă n'a fost scoasă din vigoare, prin urmare și azi este a să considera în deplină putere. Aceasta stare nu să modifice prin faptul că, art. 27 a legii XXIX din 1875, despre impozitele de venituri, — unde să enumerează contribuabilii cari beneficiază de scutirea impozitului comunal, — preoții nu sunt specificați între aceștia, — deși cu considerare la dispozițiunile legii de mai sus, este neîndoelnic că, preoții, — întocmai ca și învățătorii comunali (néptanítok) amintiți în articolul legii invocat în urmă, — sunt scutiți de impozitul comunal după veniturile izvorâte în urma oficiilor lor, — căreia sa și dat expresiune în art. 27 despre regulamentul din 1881 (ediție oficială) asupra impozitului pe venituri anexa 1 — observațiuni — conform căreia observare și preoții sunt scutiți dela impozitul comunal după acele venituri, de cari se bucură exclusiv după acel oficiu preoțesc din comuna bisericască respectivă, — iar legea nefăcând nici-o deosebire între venit ordinar și extraordinar (statornic sau nestatornic) și prin urmare nici veniturile așa numite „stola“, nu pot fi impuse cu dare comună suplimentară.

Nr. 546/1899 K. *Judecătoria administrativă reg. ung.* (Közígazgatási bíróság) în numele M. S. R. luând, — în ședința sa publică din 4 Aprilie 1899 în desbatere recursul comunei G. în cauza dării comunale care să pretinge în comuna G. dela Ioan P. protopop gr. or. rom. din Cs. în care chestiune delegațiunea administrativă a județului T. a hotărât cu Nr. 1461 din 14 Aprilie 1898, — a judecat după cum urmează:

Judecătoria administrativă reg. ung. admite recursul și constată obligamentul protopopului gr. or. rom. Ioan P. din Cs. la plata dării comunale după sesiunea preoțească beneficiată în comuna G.

Motive.

Al doilea al. al art. 138 din Legea XXII anul 1886 scutește pe preoți dela plata dărilor comunale după acele venituri, pe cari le beneficiază exclusiv în comuna bisericască respectivă după oficiul parohial, — prin urmare aceasta scutire este condiționată de faptul că, retribuțiunea să fie beneficiată de preot și anume în acea comună bisericască în care exercită funcțiunea de preot și în comuna în care se face impunerea. Deoarece însă conform raportul prefectului al Județului T. Nr. 1680 VI. b. din 6 Iunie 1898 preotul Ioan P. în comuna G. unde în sarcina sa au fost așezate impozitele comunale din chestiune, — de fapt nu ocupă oficiu parohial iar sesiunea după care comuna de mai sus a așezat acel impozit comunal este retribuția protopopului gr. ort. rom. Ioan P. Cs. deci nu retribuția în calitate preot, și deoarece chiar Ioan P. recunoaște în scrisoarea sa de apărare că, în comuna G. în calitate de protopop din Cs. îndeplinește agendele ce sunt conform regulamentelor bisericăști date în competența sa, și prin urmare numitul nu poate beneficia de scutirea impozitelor comunale asigurate pe seama preoților conform amintitului art. de lege.

(Urmează)

Pr. Traian Constantin.

Predică la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria.

Iubiți mei fii sufletești!

Văzându-vă adunați astăzi în sfânta noastră biserică într'un număr atât de mare, sufletul meu — de părinte iubitor al Vostru — tresaltă de bucurie, căci am fericita ocaziune să constat cu plăcere, cum voi împreună cu Biserica noastră strămoșească cinștiți această sfântă zi de prăznuire a Adormirii Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria.

Deși sfânta și dumnezeiasca Scriptură nu amintește nimic despre sfârșitul vieții pământești, despre Adormirea Prea Curatei, prea Binecuvântatei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria, totuși bazându-mă pe unele cărți bisericești, voi să vă vorbesc astăzi despre Adormirea Maicii Domnului, rugând pe Fiul Ei Unul născut, pe Domnul nostru Iisus Hristos ca să-mi fie de ajutor, iar D-Voastră de cucernică ascultare.

Iubiți mei fii sufletești! Unicul iubit al Domnului sfântul apostol și evanghelistul Ioan, ne arată lămurit, cumcă Domnul nostru Iisus Hristos, — fiind încă în cumplite pătimiri pe Cruce — pe dânsul l-a învrednicit de grija Maicii Sale iubite. (Ioan 19.²⁶ 27). Scriitorii bisericești în majoritatea lor mărturisesc, cumcă Maria maica Domnului, după moartea Fiului Ei, a Domnului nostru Iisus Hristos și-a petrecut restul zilelor vieții sale pământești în Ierusalim, în casa evanghelistului Ioan, unde după spusa sfântului Ignatie era cercetată de multă lume ca să-o vadă, se i-se închine și să-i asculte cuvintele dulci și blânde, și să învețe dela Dânsa smerenia credința și buna cucernicie. Ea petrecea în rugăciuni și cerceta adese ori locurile unde a pățimit și murit Fiul Ei iubit; iar când Irod Agripa I. a început prigoană contra creștinilor, c'am după anul 42, Ea dimpreună cu evanghelistul Ioan s'a refugiat în Efes propovăduind evanghelia, apoi în Cipru și muntele Atos, iar apoi după moartea lui Irod Agripa întâmplată în 44 s'a întors la Ierusalim unde pe la anul 45 s'a săvârșit cu pace, a murit, cam în vrâsta de 63 de ani, după socoteala lui Evsevie episcopul Cesariei Palestinei.

Despre Adormirea Maicii Domnului cărțile bisericești glăsuesc: Maica Domnului voind să se deslege de trup, s'a rugat pentru aceasta Fiului Sau, Domnului nostru Iisus Hristos, și iată, că ingerul Gavril e trimis la Dânsa ca să-i vestească că după trei zile va muri. Preacurata împărtășind și apostolului Ioan și celor din casă cu Ea, trecerea sa din lumea aceasta, și-a pregătit toate cele necesare pentru îngropare, rânduind ca și cele două haine ce le avea să se deie celor două femei sărace, cari o ascultau și îi slujiau ei cu osârdie.

Puterile firii — ne spune tradiția la Adormirea Maicii Domnului — au eșit din mersul lor obicinuit, căci tunet mare se făcu și nouri s'au coborât asupra casei unde sălășluia pururea Fecioara Maria, iar Apostolii deși erau în cele patru stihii ale lumii lăzind și binevestind — cu zel neînfricat — evanghelia lui Hristos, — din pronia dumnezeiască — într'un mod cu totul minunat — au fost aduși totuși — afară de ap. Toma — la Ierusalim, ca să fie de față la fericitul sfârșit al Maicii Domnului.

Prea Curata văzând pe Apostoli s'a bucurat de venirea lor și le-a grăind zicând: „Domnul v'au adus pe voi fraților la mine spre mângâierea sufletului meu, cel ce va să se despartă de trup, precum cere datoria firei“. Apostoli la auzirea acestor cuvinte plini de întristare, plângând și tânguindu-se au zis cătră Născătoarea de Dumnezeu: „Pe tine Stăpână avându-te în lume, ne mângâiam cu tine, ca și cum am fi văzut pe Domnul; iar acum cum vom suferi jalea și întristarea inimilor noastre, lipsindu-ne de tine? Ci de vreme ce cu voirea celui născut din tine Hristos Dumnezeu te muți la cele mai presus de lume, ne bucuram de sfatul lui Dumnezeu cel rânduit pentru tine; însă pătimim durere pentru a noastră sărăcie, că de acum nu te vom mai avea pre tine aicea Maica și Mângâitoarea noastră“. Prea Curata voind să-i mângâie și întărească în aceste clipe de desnađejde și durere, a lor le zice: „Nu plângeți o prieteni și învățacei lui Hristos! Ci îngropați trupul

meu ducându-l în Getsimani“. Și acestea zicând după cuvântul arhanghelului Gavril a treia zi a răposat în a unsprezecelea zi a lunii lui August.

Apostolii văzând pe Maica vieții moartă s'au înspăimântat și cu evlavie cucernică i-a sărutat trupul ei cel de Dumnezeu purtători. Apoi sosind ziua îngropării sale au dus-o ca să o îngroape în Getsimani, căci așa i-a fost dorința.

Pizmași de jidovi — în răutatea lor neasemuită — văzând convoiul funebru și cum Apostolii cu plângere și cântări de laudă petrec pe Prea Curata la groapă, să sfătuiră ca să-i profaneze slava și ceremonialul îngropării și s-o baijocurească răsturnându-i coștiugul cu rămășițele Sale pământești. Planul urma a fi executat de oarecari indivizi în frunte cu preotul păgân Atonie. Dar iată că nu-și pot împlini dorința, căci toți acei indivizi stăpâniți de gânduri drăcești orbesc, iar lui Atonie, ca celui mai îndrăzneț — prin minune dumnezeiască — i s'au tăiat ambele mâni, în momentul când le a pus pe coștiug cu gândul viclean ca să-l răstoarne. Plâns și vaete de durere se aud acum. Nelegiuții cerșiau mila și ajutorul Apostolilor, iar aceștia i-i îndrumau să se roage Prea Curatei. Și iată minunea, când se rugau Prea Curatei și mărturisiau pe Hristos de Mântuitor al lumii, să izbăviră de orbire, iar Atonie să învrednici de complecta vindecare a mânilor sale tăiate.

După această întâmplare Apostolii continuându-și drumul, de cu seara au ajuns în Getsimani, unde după ce și-au luat iertăciune dela Prea Curata, i-au așezat în groapă cinstitul său trup cel de Viață purtător.

(Urmează)

Pr. Ilie Sirbu

† Otilia Dr Corneanu

Primum trista știre, că deputatul sinodal și consilierul eparhial Dr Cornel Corneanu, neobositul sprijinitor și colaborator al nostru, e din nou greu încercat de nemiloasa soarte, fiind de astă dată lovit crud și pe neașteptat, răpindu-i-se singurul și nemijlocitul sprijin ce-i mai rămăsese în viață, după moartea fratelui și a mamei sale.

Vestea acestui desnodământ fatal ne-a impresionat profund, rămânând cu toți rezignați în fața voinței Celui Atotputernic. Răposata suferea mai de mult de o grea boală, care a ținut-o neclintită lung timp lângă pat și când totul mergea înspre mai bine, este răpită în cele mai grele împrejurări, de lângă scaunul neclintit al soțului ei, ce a îngrijit-o zi și noapte, deși suferind și dânsul.

Inmormântarea va avea loc Sâmbătă în 29 August a. c. la orele 16 în cimitirul Sf. Ioan Botezătorul.

Bunul Dumnezeu să așeze pe roaba Lui în corturile unde dreptii se odihnesc, iar pe tristul soț îndurerat să-l mângâie cu a Sa iubire.

ȘTIRI

Cartea intitulată „Moliturvelnic portativ“ pentru buințele preoților va apare în curând. Cucernicii preoți să scrie la autor, din vreme, deoarece din eparhiile Arad, Cluj etc., s'au anunțat deja un număr neașteptat de preoți, ca nu cumva prin întreprindere și eventual prin epuizarea Ediției I-a să rămână fără această carte practică.

Costul cărții e de Lei 60. Desfacerea ei, se va face la timpul său cunoscut tuturor celor ce s'au anunțat sau au anticipat costul cărții.

Mulțumită publică. Comandamentul coortei de cercetași „Eftimie Murgu“ din Caransebeș și pe aceasta cale aduce adânc simțurile sale mulțumiri tuturor acelor, cari prin sprijinul moral și material au facilitat participarea ei la a IV. Jamboree națională cercetășească, care a avut loc dela 3—29 August a. c. în Poiana Brașovului.

Caransebeș, 29 August 1936.

Comandantul Coortei, ing. silv. *Petru Fotoc*, insp. general al Com. de avere.

Mulțumită publică. Conducerea Sf. Mănăstiri, dela „Izvorul-Miron“, jud. Severin, mulțumește, cu cea mai mare dragoste, preotului Eftimie Lăpăduș, din Căvâran, pentru suma de 400 lei, trimise Sf. Mănăstiri, ca ajutor, din prilejul sfințirii bisericii din Căvâran.

Epitropia, com. bis. ort. rom., din Fărăsești în numele credincioșilor, mulțumește Ieromonahului Visarion V. Sintescu, pentru donarea unui chivot, pe Sf. Masă în valoare de 750 lei, rugând pe Dumnezeu să-i răsplătească jertfa făcută.

Mulțumiri. Comuna bisericească română din Lescovița mulțumește Prea Sfințitului Episcop și Ven. Cons. Eparhial pentru ajutorul de 10.000 lei, cărțile și ornatele donate capelei. Deasemeni mulțumește Soc. U. D. R. pentru ajutorul de 10.000 lei pentru zidirea bisericii ort. române.

Mulțumește D-lui Constantin Stoica, primpretorului plasei Sasca-montană, pentru neprețuitul concurs moral și material. Dumnezeu să-i răsplătească jertfa și osteneala.

Oficiul parohial ort. rom., din Săceni, mulțumește și pe această cale, donatorilor pentru ofrandele primite:

Max Auschnit	5000 lei,
Nagy Piroška	100 lei,
Epitropia din Iablanița	100 lei,
Suma din urmă	9300 lei,
Total 14.500 lei.	

N. R. Uniunea advocaților români a donat suma de 1000 lei și nu 100 lei, cum din eroare s'a publicat în Nr. 22 a. c.

BIBLIOGRAFIE

Dr. N. Milaș: Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Vol. II, partea II. (Canoanele Sfinților Părinți și canoanele întregitoare). Traducere făcută de *Dr. Nicolae Popovici*, profesor la Academia Teologică

din Arad și *Uroș Kovincici*, protoiereul ortodox sârbesc al Aradului pe 300 pagini. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Prețul 125 Lei.

Cu partea aceasta se încheie publicarea în românește a lucrării celebrului canonist ortodox N. Milaș. Traducătorii pot fi mulțumiți că au pus la dispoziția literaturii bisericești române una dintre operele fundamentale ortodoxe. Traducerea textului canoanelor este făcută și în partea prezentă de *Păr. Popovici* după originalul grecesc din *Sintagma Ateniană* într'o limbă clară și lipsită de obscuritățile din traduceri mai vechi. La fiecare canon sunt indicate și canoanele paralele, cari tratează despre aceiași chestiune. Urmează apoi comentariile lui N. Milaș, cari lămuresc conținutul canoanelor din diferite puncte de vedere. La sfârșitul cărții, ca și la sfârșitul volumului prim avem, un indice alfabetic detaliat despre numirile și materiile cuprinse în întreg volumul al doilea, care ușurează foarte mult folosirea cărții. Cu acest indice chiar și cei mai puțin familiarizați cu canoanele pot găsi imediat toate canoanele, care-i interesează. Deacum înainte clerul și toți ceice interesează de chestiunile bisericești au la îndemână un mijloc auxiliar foarte prețios pentru cunoașterea și aprofundarea adevăratei concepții creștine ortodoxe așa cum se găsește depusă în sfințele canoane.

Cartea se poate comanda la *Librăria Diecezană* din Arad, precum și la alte librării, trimițându-se prețul și 10 Lei pentru porto, recomandat 20 Lei.

*

Biblioteca „Frăției Ortodoxe Române“ secția eparhială Caransebeș, a tipărit ca cel de-al 11 număr, conferința, — pe care secretarul F. O. R-ului d-l Petru Toma, esactorul eparhial — „*Creștinismul ca forță socială*“, a ținut-o în cadrele ciclului de conferințe, aranjate de F. O. R-ul nostru eparhial, în programul său de propagandă religioasă.

Broșura s'a tipărit în Tipografia noastră diecezană și se vinde cu 12 lei, în folosul fondului de propagandă și se poate comanda direct dela Comitetul F. O. R-ului.

Se recomandă, precum și toate celelalte publicații apărute în biblioteca sa, Onoratei noastre preoțimi.

„Părvova“ Institut de credit și economii ca societate pe acții Părvova

Bilanț brut la 30 Iunie 1936.

Activa: Cassa 17.610.—, Efecte publice 1.—, Debitori benef. de Legea conv. suma rămasă 2,075.273.—, Mobilier 1.—, Perdere prin aplicarea legii conv. 220.083.—, Cheltuieli de administrare 19.637.—, Impozite 19.160.—, Total activa 2,351.765.—.

Pasiva: Capital societar 605.259.—, Fond de rezervă statutar 340.000.—, Fond pentru creanțe dubioase 265.000.—, Fondul Z. Miulescu 100.000.—, Depuneri spre fructificare cota redusă 806.109.—, Creditori în țară 93.779.—, Diverși creditori 94.775.—, Dobânzi dela cambii 46.843.—, Total pasiva 2,351.765.—.

Conturi de ordine:

Debit: Cauțiuni statutare 110.000.—, Efecte reescote în conversiune 802.555.—, Total 912.555.—.

Credit: Deponenți de cauțiuni statutare 110.000.—, Angajamente de reescot în conv. 802.555.—, Total 912.555.—.

Părvova la 30 Iunie 1936.

Consiliul de administrație.

CONCURS.

Pe baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3659 Pl. ex 1936 ddto 7 Iulie a. c. se publică concurs cu termen de 30 zile, socotit dela prima publicare în „Foia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh, la parohia de clasa II-a în comuna Satumic, protopresbiteratul Logojuului, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Danciu.

Emolumente :

1. Sesiunea parohială constatătoare din 32 jugere parte fânațe, parte pământ arabil.

2. Stola și birul parohial uzitat.

3. Casa parohială cu grădină de 800 st. □.

Să observe că, în jurul casei parohiale în total este 1600 st. □. din care teren comuna bisericască lasă în folosința preotului ales 800 st. □, iar restul de 800 st. □ rămâne în folosința bisericii.

Toate dările după venitele împreunate cu această parohie le va solvi parohul ales și va face reparările necesare mai mici la casa parohială.

Recurenții la acest post, având prealabil binecuvântarea arhierască, își vor înainta cererile, însoțite de documentele recerute, Consiliului parohial din Satumic prin Oficiul protopresbiteral tractual.

Recurenții se vor prezenta, cu prealabilul aviz al Oficiului protopresbiteral în sfânta biserică din Satumic în vre-o duminică sau sârbătoare, nu însă în ziua alegerii, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și în serviciul bisericesc.

Satumic, din ședința Consiliului parohial ținută la 26 Iulie 1936.

George Biberea
președinte.

Ion Boldurean
secretar.

Nr. 4913 B ex 1936.

Condițiunile de concurs de mai sus se aprobă cu aceea că plațul de pe lângă casa parohială, care în întregime a fost dotațiune preoțească și pe care parohia, și cu ocaziunea ridicării parohiei la parohie de clasă, l-a oferit în întregime pentru dotarea preotului, rămâne întreg și pe mai departe în beneficiul preotului.

Reparaturile casei parohiale privește comuna bisericască.

Caransebeș, din șed. Cons. eparhial, ținută la 22 August 1936.

Episcopul diecezan:
† Vasile

Casă cu etaj

în Caransebeș — de vânzare

Informațiuni la Tipografia Diecezană, Caransebeș

Redactor responsabil: Nicolae Cornean, consilier referent eparhial.

Aviz pentru lucrări bisericesti.

Firma

Aurel Cotârlă

sculptor, Oravița, județul Caraș

execută tot felul de lucrări bisericesti precum: Iconostase, Tronuri, Strane, scaune, chivoturi, ripizi etc.

Pentru lucrări mari, ca Iconostase, etc. pot veni la fața locului pentru pregătirea planului și de vizului și a da toate informațiunile necesare.

Am lucrat la peste 150 biserici, lucru ce pot dovedi cu certificate de mulțumiri din partea acelor unde am lucrat. Premiat cu diplome și medalii de aur și argint dela expozițiile din București, Panciova, Lugoj, Sibiu.

15-52

Rog sprijinul binevoitor.

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la Librăria Diecezană.

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile de vânzare la Librăria diecezană.

AVIZ.

La prețurile sobelor de teracotă „PUCHER” am făcut o însemnată reducere.

TECHNICA — BOSSERT

Lugoj, Str. Duca 2. Telefon 80.

Reprezentantul firmei „PUCHER” pt. jud. Severin.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane, Caransebeș